

Dalecarlicabladet

Nummer 1 2020

Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästare

Hej!

Hoppas alla haft en trevlig och skön påsk trots det tunga gråa molnet, covid-19, som hänger över oss. Det är en märklig tid just nu som sätter allt i ett annat perspektiv och som verkligen ställer saker på sin spets. Vi får hoppas att detta klingar ut inför sommaren och att vi snart, så gott det går, återgår till det normala.

En tröst är att våren är i antågande och att man vistas ute i större grad och njuter av sol och grönska. Känns att våra parker och grönområden kommer spela en ännu större roll i dessa tider. Vi hoppas att många av er kommer plantera FSS jubileums rabatt som är ritad av Mona Wemling. I Linköping kommer vi gå "all in" i Trädgårdsföreningen. Det ligger en text på FSS hemsida gällande jubileumsrabatten. Den kan man använda om man tex vill skriva om det till allmänheten på sin kommuns hemsida eller kanske trycka upp skylt.

Vill påminna alla om att anmäla sig till parkkongressen 2020. Kan ju kännas märkligt med den uppmaningen eftersom det fortfarande finns restriktioner/rekommendationer som säger tvärtom. Men i augusti hoppas vi att detta är löst annars så kommer vi absolut att vidta nödvändiga åtgärder. Gå gärna in på vår hemsida för mer utförlig information gällande kongressen.
<http://stadstradgardsmastare.se/>

Vi tar tacksamt emot inspirationsbilder allt från era påskpynt till blommande körsbärsträd (finns det något underbarare) m.m. Jag passar på att skicka en bild på årets nya harpar som förgyllt vårt Resecentrum i Linköping under påsken. Dessa är utsågade av Bert Davidsson <http://be-david.se/om-mig/>

Var rädda om er så hoppas jag att vi ses i Uddevalla!

Lotta Johansson

Skapa delaktighet i parken

I år fyller FSS, Föreningen Sveriges Stadsträdgårdsmästare, 100 år. En del i firandet är att föreningen medverkar i varje nummer av Tidningen Utemiljö under jubileumsåret. I den här artikeln berättar Daniel Ottosson om vilka möjligheter det ger när medborgarna är med och påverkar parkerna.

En stadsträdgårdsmästares uppgift är att se till att våra medborgare har tillgång till gröna miljöer och att dessa håller hög kvalitet. Ibland kan detta innebära vi får ikläda oss rollen som försvarare av gröna ytor när andra krafter i kommunen driver på i exploateringsfrågor. Andra gånger handlar uppdraget om att tillföra och utveckla nya upplevelsevärden i våra parker och grönområden. Oavsett vilket uppdrag som för tillfället ligger på vårt bord så är det medborgarens behov och förväntningar som står i centrum. För att uppfylla dem krävs dialog. Hur skapar vi då en dialog som är framgångsrik och som bägge parter kan få ut något av?

Det första vi behöver tänka på är att dialog tar tid. Att bygga upp ett förtroende är inget som sker på en dag eller natt och många gånger finns det osynliga barriärer mellan medborgaren och den kommunala verksamheten som vi måste arbeta på att bryta ned. Medborgaren kan ha negativa erfarenheter i kontakten med kommunen eller också har det lokala mediaklimatet påverkat inställningen till kommunen som inte alltid blivit till det positiva. Därför måste vi arbeta för att få till en dialogprocess som på alla plan är öppen och inbjudande. Många gånger utgår vi från att den traditionella samrådsprocessen vid framtagande av detaljplaner, översiktsplaner m.m. är tillräcklig för att få en god kontakt med medborgaren. Men för många människor är

det en svårtillgänglig metod eftersom den kräver förståelse hur processen fungerar och hur man ska formulera sig för att bli lyssnad på. Därför behöver vi komplettera sådana processer med enklare och mer lättillgängliga varianter som inte kräver att medborgaren behöver yttra sig på ett visst sätt eller ens formulera sig skriftligt. Här vill jag dela med mig av två processer som vi utvecklat för dialog med medborgarna.

Det första exemplet är från Kristianstads kommun där vi utvecklade dialogprocessen "Påverka din park". Processen var en del av vårt park-och lekplatsprogram där syftet var att fokusera på en stadsdel och en tätort varje år där vi gick igenom alla parker, grönområden och lekplatser i det aktuella geografiska området. Rent konkret fungerade processen så att några tjänstemän på parkenheten åkte ut till den mesta centrala parken i stadsdelen eller tätorten en kväll mitt i veckan. Vi klistrade upp kartor över området direkt på bilen som sedan fick fungera som "klotterplank" för idéer och tankar som kom upp i samtalet med de boende. Målet var att lyssna och låta medborgaren komma till

tals och berätta hur han eller hon använder sin närmiljö i vardagen. Allt var intressant för oss att veta – från var den dagliga kvällspromenaden gick till de tillfällen då man tog hela familjen med ut i en park för att spela brännboll, kubb eller göra någon annan aktivitet. Allt dokumenterades för att sedan resultera i direkta åtgärder redan samma år eller året därpå.

Det andra exemplet är från Olofströms kommun där vi fokuserat på parker och grönområden i byar utanför centralorten där den minsta byn har 70 invånare och den största omkring 1000 invånare. Målet har varit att gå igenom en by varje år där dialogprocessen inletts med en träff "mitt i byn" där vi presenterat projektet och öppnat upp dialogen. Därefter har den varit öppen under en månads tid där medborgarna har kunnat lämna in förslag genom brev, e-post, telefon, facebook, besök m.m. Alla sätt att kontakta oss har varit tillåtna för att det ska passa så många medborgare som möjligt. När tiden för dialogen gått ut har alla inkomna förslag och synpunkter dokumenterats och fått en kommentar av oss. Målet har varit att genomföra så många förslag som möjligt men eftersom det i alla projekt finns ekonomiska och andra begränsningar blir prioriteringar oftast nödvändiga, vilket har framgått i våra

kommentarer till förslagen. Medborgarna har därefter fått ytterligare ett par veckor att ge synpunkter på vår prioritering och förslag till genomförande. Därefter har vi genomfört utvecklingsåtgärderna. Dialogprocessen i en av byarna resulterade i att kommunen fick FSS kommunpris 2019 för utvecklingen av Tulseboda Brunnspark i Kyrkhult. En liknande dialogprocess har även genomförts för att utveckla friluftslivet i kommunen och det gav Olofström utmärkelsen Sveriges friluftskommun 2019. Det är med andra ord väl investerad tid att lägga fokus på medborgarna och det som de kan bidra med.

5 tips för medborgardialogen:

- Var tillgänglig för medborgaren. Det ska vara enkelt att nå oss på många olika sätt. Givetvis kan man inte vara tillgänglig alltid, men det är de allra flesta medborgare medvetna om.
- Möt medborgaren på plats utomhus. Fysiska möten där man kan gå runt och diskutera platsen är bästa metoden för att skapa samsyn. Glöm inte att skicka ett uppskattande tack för dialogen.
- Allt kan inte göras på en gång. Har man inte för avsikt eller resurser att kunna genomföra åtgärder så starta inte upp en dialogprocess. Uteblir resultatet kan det bli negativt nästa gång man försöker få till en dialog.
- Engagera barnen och pedagogerna på ortens förskola och skola. Tänk emellertid på att skapa samsyn från början eftersom man ofta har olika förväntningar och syn vad resultatet ska bli.
- Fira tillsammans! Har medborgardialogen resulterat i en utvecklingsåtgärd, t.ex. ombyggd lekplats eller nyplanterade träd i en park, så genomför en festlig invigning tillsammans med invånarna.

Daniel Ottosson, samordnare offentlig miljö i Olofströms kommun och styrelseledamot i FSS

Upprustat parkstråk längs Mölndalsån

Under 2018-2020 har Mölndals stad genomfört en upprustning av parkstråket längs med Mölndalsån. En ny parkyta har anlagts, fler sittplatser har skapats och totalt 84 nya träd planterats. Åtgärderna stärker både de ekologiska och sociala värdena.

Fram till sekelskiftet 1900 var Mölndalsån den viktigaste transportleden mellan Mölndal och Göteborg. Idag flyter åvattnet långsamt och transporter av både människor och varor sker i högre hastighet på motorväg och lokalgator. Göteborgsregionen växer kraftigt vilket är tydligt i Mölndalsåns dalgång med förtätning och omvandling av verksamhetsområden till kontor och bostäder. Upprustningen ger parkytorna möjlighet att leva upp till sin potential i en förändrad storstadsregion.

På tomten för ett tidigare avloppsreningsverk mellan Mölndalsån och motorvägen har en ny park på ca 9000 m² anlagts. På det gamla reningsverket fanns en stor stålkula som användes för att lagra gas från det rötade avloppsslammet. Stålkulan är flyttad ca 30

meter och har blivit ett nytt landmärke och en koppling till platsens historia. I det som har börjat kallas kulparken finns också stora ängsytor, några nyplanterade träd, en nybyggd pumpstation och ett gång- och cykelstråk.

Flera träd längs ån har de senaste åren dött på grund av sjukdomar på bland annat alm, ask och al. Trädvegetationen längs med ån karaktäriseras av stora gamla pilar men de börjar också uppvisa en viss skörhet. Den nya generationen av planterade träd är en blandning av flertalet arter bland annat pil, sälg, kinesisk poppel, silverlön och lind.

– Träd har flera viktiga funktioner bland annat så stabiliserar de åslänterna, ger skugga och fungerar som bo- och födoplatser för fåglar och insekter. Död ved är särskilt värdefullt för den biologiska mångfalden men säkerheten för trafikanter måste vi också beakta, säger landskapsarkitekt och projektledare Urban Rickardsson.

En ny gångstig erbjuder vackra vyer mot Mölndalsån i höjd med sjukhuset och blir ett lugnare komplement för fotgängare till den välanvända gång- och cykelbanan längs med Göteborgsvägen. Insektshotellen av lastpallar på ledningsbron får förhoppningsvis under våren sina första hyresgäster. Som sista del kommer kulparken våren 2020 kompletteras med sittplatser, återanvända granitblock och en fjärillsplantering.

Maria Modin, Enhetschef planering Mölndals stad

Tyresö kommun deltar i projektet Parkliv

Tyresö kommun kommer under 2020 delta i projektet Parkliv. Projektet är ett samarbete mellan Living cities och SLU, finansierat av Vinnova och syftar till jämlik användning av urbana grönområden.

Projektet går ut på att testa redan beprövade verktyg för medborgardeltagande som har förenklats och finlipats. För Tyresö innebär det att vi kollar på ett närnaturområde som delar två bostadsområden. Närnaturen kommer utvecklas efter önskemål av utvald målgrupp: barn. Genom intervjuer som skett under våren har ett förslag vuxit fram om att utveckla naturstigarna med information om djur och natur samt sittplatser i området.

Arbetet med naturstigarna kommer påbörjas i början av sommaren med snabba och enkla insatser. Insatserna kommer efter sommaren utvärderas tillsammans med en barngrupp i området. Efter utvärdering och eventuella justeringar av naturstigarna kommer större insatser göras och naturstigarna väntas vara färdiga till hösten 2020.

Julia Hedman, Landskapsarkitekt/projektledare, Tyresö kommun

Viktigare än någonsin att sprida glädje

Konst i det offentliga rummet har sedan urminnes tider använts för att kommunicera välstånd, händelser och prestationer. Idag har den framförallt en viktig roll för att visa omtanke om människor och göra platser generösa, sociala och trygga. Nu lanserar Sveriges ledande julexpert – MK Illumination – ett nytt koncept: SOMMAR.

Copyright: MK Illumination

Ljus och dekorationer spelar en stor roll för att stötta det lokala. Trenden med hemes-ter var redan stark med Greta-effekten. Högst sannolikt kommer ännu fler i framtiden att njuta sommaren på hemmaplan eller välja en svensk destination. Då blir smyckade svenska gator också för att bli den där mysiga destinationen som många vill besöka och stanna i.

MK Illuminations SOMMAR gör det möjligt att med relativt små medel skapa stora upplevelser. Samtliga dekorationer är specialdesignade med tanke på att skapa sol i sinne; det finns alltid ett visst mått av humor med i bilden.

Samtidigt är det mycket brus i många städer och ibland kan det närmast koka över med reklam och trafik. För att möta detta fungerar MK Illuminations nya dekorationer som blickfång där ögat kan få vila en stund. Eteriska, soliga komplimanger till arkitekturen och platsen. ser fram emot och längtar efter. Och det skapar i sin tur ringar på vattnet när bilder delas och gillas på sociala medier.

Samtliga material är utvalda för att klara svenska förhållanden och hålla länge. Varje detalj är utformad för att ge mervärde på både långt och nära håll. Genom att flytta runt eller kombinera dekorationerna går det att få variation närmast i det oändliga. Tack vare den höga kvaliteten och serviceerbjudandet som även omfattar upp- och nedmontering, service och lager, håller dekorationerna i många år.

– Låt karaktären på gatan avgöra vad du väljer, men våga gärna utmana och sticka ut i mängden. Se om det finns någon lokal historia du vill plocka upp eller bygg på värdegrunder, förhållningssätt eller strategier för staden, säger Camilla Eriksson, Senior Concept Designer, MK Illumination.

Vill du veta mer eller få en pdf på inspirationsbroschyren?

Kontakta gärna MK Illumination på 040-630 04 00 eller info@mk-illumination.se.
Du kan också se mer på mk-illumination.se.

Om MK Illumination Sweden

MK Illumination Sweden har över 20 års erfarenhet av att designa belysningskoncept till köpcentrum, handelsplatser och stadskärnor och är idag marknadsledande på julbelysning. Kontor finns i Stockholm, Göteborg och Malmö, där designteam och lager också finns.

MK Illumination ingår i MK Illumination Global, som omfattar ett 40-tal privatägda dotterbolag och 1000-tals genomförda projekt i ett 100-tal länder. Mer info finns på mk-illumination.se

Copyright: MK Illumination